

Årsrapport 2022

Miljøstiftelsen ZERO

**Publisert av Zero Emission Resource Organisation (ZERO)
Juli 2023**

Forsidefoto: Nora Presttun Hindenes/ZERO

Layout: Nora Presttun Hindenes/ZERO

Om ZERO

Miljøstiftelsen ZERO er en uavhengig, ideell organisasjon som ble stiftet i 2002 av en gruppe tidligere aktive og ansatte i Natur og Ungdom og Bellona. Vi har kun én oppdragsgiver: klimasaken.

ZERO jobber for at alle skal kunne gjøre en forskjell og bli en del av løsningen. Vårt mål er å drive fram nullutslippsløsninger, på bekostning av løsninger som gir utslipp. Vår posisjon er partipolitisk uavhengig.

Kontakt

Zero Emission Resource Organisation

Youngstorget 1

0181 Oslo

Telefon: 922 96 200

E-post: zero@zero.no

Org.nr.: 984 143 028

www.zero.no

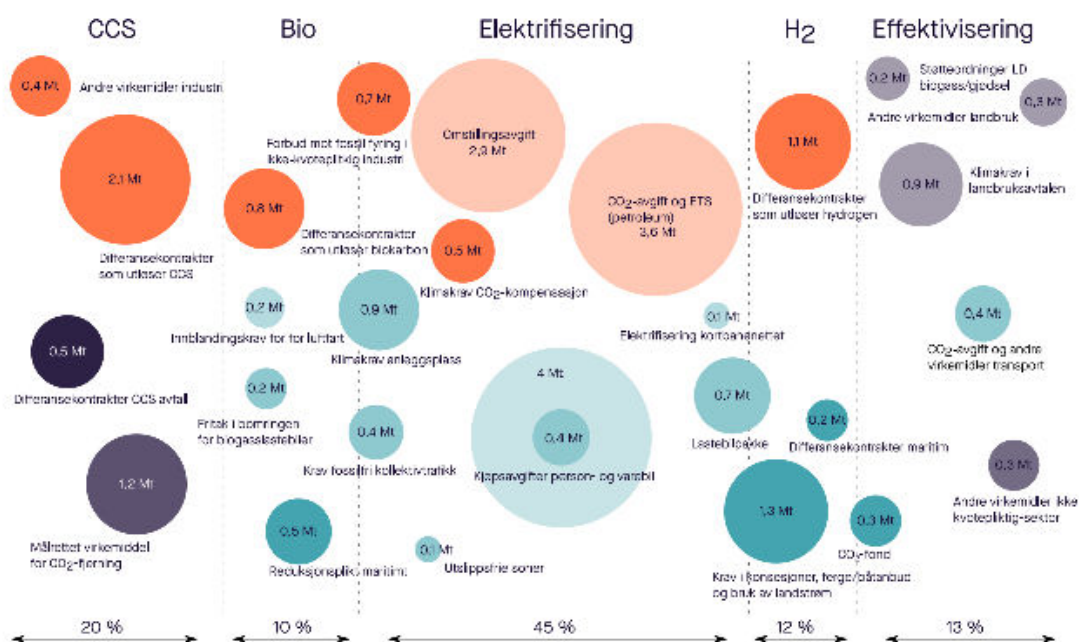
ZEROs prosjekter i 2022

ZERO er en uavhengig, ideell organisasjon som jobber for å møte klimakrisen med utslippsfrie teknologier og handlekraft. Vi mener politisk lederskap og et fremoverlent næringsliv er avgjørende for å løse klimakrisen.

ZERO2030 er det største prosjektet vi har gjennomført i 2022. I denne rapporten presenterer vi et helhetlig sett med virkemidler for å kutte Norges utslipp med 55 prosent innen 2030, i tråd med regjeringens egen klimaambisjon. I rapporten ser vi også på hvor mye

fornybar kraft, bioressurser og hydrogen som trengs for å innfri målet. ZERO2030 ble lagt fram på Klimatalen i april, som også var en markering av ZEROs 20-årsjubileum. Rapporten fikk svært god mediedekning, blant annet med hovedoppslag og førsteside, samt bred digital presentasjon, i Aftenposten. Den ble også godt mottatt politisk, og den har blitt en viktig referanse i debatten om hvordan Norges klimamål kan innfris. Vi er nå i gang med en oppdatering av ZERO2030, som nå er omdøpt til Zerorapporten. Rapporten ble lansert 14. juni.

Figur: Figuren fra Zerorapporten 2022 viser utslipps effekten av de ulike tiltakene fordelt etter sektor (farge), hvor størrelsen størrelsen på boblene angir utslippsreduksjonen som kommer ut over det som ligger inne i referansebanen.

ZEROs prosjekter i 2022

Zerokonferansen 2022

Zerokonferansen 2022 ble avholdt 24. november på Radisson Blu Plaza Hotel i Oslo. Med 20 programposter, 65 foredragsholdere, deriblant tre statsråder, var konferansen et viktig arrangement for å skape optimistiske handlingsagenter, nye allianser og legge til rette for politisk gjennomslag i klimasaken.

Zerokonferansen samlet ca. 700 deltakere fra næringsliv, politikk, forvaltning og akademia. Konferansen var også tilgjengelig for en større målgruppe gjennom digital streaming. I seg selv er dette et grep for å lage arrangementer med lavere utslipp enn tradisjonelle konferanser. Både foredragsholdere og deltakere kunne bidra og delta fra sitt eget kontor og slippe å reise til og fra Oslo.

I 2021 utvidet vi konferanseformatet til å også inkludere program hos regionale partnerhub-er i andre deler av landet. Målet er å nå ut bredere nasjonalt, spissere lokalt, og samtidig være et alternativ til deltakere som ellers ville reist til og fra Oslo, eller ikke hatt muligheten til å delta. I 2022 var Bølgen Bærekraftssenter lokal partnerhub i Kristiansand, med eget lokalprogram og partnere som Agder Energi, Universitetet i Agder, NORCE

og Kristiansand kommune m.fl.

På konferanseprogrammet ble de viktigste sakene innenfor våre fagområder berørt, etter nøye prioritering internt ut fra timing, status og modenhet i markedet, og mulighet for å få gjennomslag. Vi løftet overordnede temaer som energikrise i Europa, mulighetsrommet for fornybare energikilder som havvind og sol, grønn investering og finansiering, systemsmart og utslippsfri energibruk, elektrifisering, sporbarhet og utslippsfrie løsninger for transportsektoren og dens verdikjeder, samt rammebetingelser for grønn industribygging. Vi diskuterte også Norges klimapolitikk, og hva som skal til for at vi når klimamålene.

Det ble i 2019 utarbeidet en klimastrategi for Zerokonferansen for å sikre at ZERO strukturert og systematisk jobber med å redusere konferansens klimaavtrykk. Også i 2022 var denne klimastrategien forankret hos konferansens sponsorer, leverandører og eventbyrå. I tillegg ble Green Producers Tool brukt for første gang for å planlegge og regne på konferansens utslipp. Et slikt tiltak bidrar til å ta gode valg under planleggingsprosessen, og gjør det mulig å sammenligne utslipp fra år til år.

Industri

ZEROs industriarbeid har i 2022 i hovedsak handlet om klimaløsninger som kan kutte utslippene i Norge: CCUS, hydrogen og bioøkonomi.

I 2022 jobbet ZERO også med politikkutvikling og -modning innen de industrielle rammebetingelsene: forbud mot fossil fyring i industrien, klimakrav i CO₂-kompensasjonsordningen, program for punktutslipp, karbondifferansekontrakter for å støtte utslippskutt i industrien, samt produsentansvar for karbon (også omtalt som karbonretur).

ZERO utarbeidet også et forslag til og en rapport om hvordan differansekontrakter for hydrogen kan implementeres. Dette arbeidet tok for seg hydrogen både i industri og maritim sektor, og er omtalt under arbeidet med maritimt.

CCUS

Innen CCUS har hovedprioriteten vært knyttet til CO₂-fjerning (også omtalt som negative utslipp). ZERO skrev i 2022 en rapport om temaet; "CO₂-fjerning - løsningen som tar oss til null". Dette arbeidet hadde to hovedmål: 1) beskrive hvilken rolle CO₂-fjerning spiller som klimaløsning i Norge, og 2) foreslå egnede rammebetingelser for å realisere CO₂-fjerning i Norge før 2030. Rapporten ble lansert på et frokostseminar i Oslo i oktober. Under Arendalsuka hadde ZERO et arrangerte om teknologisk CO₂-fjerning, "CO₂-fjerning som

klimaløsning - hva er greia med BECCS og DACC", og et arrangement om naturbasert CO₂-fjerning sammen med Nibio og Sabima, "Naturen som CO₂-lager?".

Bioøkonomi

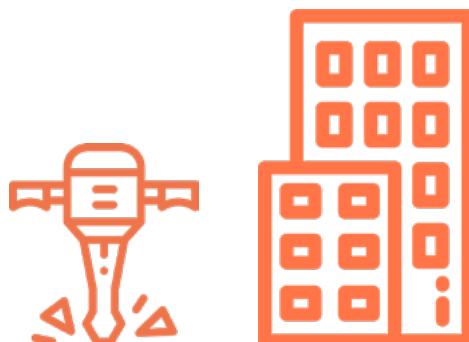
Arbeidet med bioøkonomi handlet i 2022 om innspill til opprettelsen av Bionova, og ZERO utarbeidet et oppdatert kunnskapsgrunnlag for det internasjonale ressurspotensialet for bærekraftig biomasse. Dette var et internt arbeid, som underlag til arbeidet vårt med bærekraftig bruk av biomasse til transportformål og industri.

På Zerokonferansen var det flere sesjoner som omhandlet industri. Det var en sesjon på hovedscenen som stilte spørsmål om "Kan Norge bli en grønn industrikjempe?" I denne sesjonen var omstilling av norsk eksport og utbygging av ny grønn industri hovedfokus. I tillegg var det på Zerokonferansen en parallellsesjon om CO₂-fjerning, og en parallellsesjon som introduserte tre radikale klimagrep. Disse forslagene var krav om karbonretur, prissetting av natur og forbruksbaserte klimamål.

Bygg og materialer

I 2022 jobbet vi med tre hovedområder knyttet til bygg og materialer:

- Klimakrav inn i byggteknisk forskrift
- Klimaeffektiv veibygging
- Energieffektivisering

Klimakrav inn i byggteknisk forskrift

ZERO har lenge jobbet med å få klimagasskrav til byggematerialer i nye bygg inkludert i byggteknisk forskrift. Vi har gitt innspill i flere høringsrunder og utarbeidet konkrete forslag til hvordan klimakrav kan implementeres i TEK. I dette arbeidet har vi hatt godt samarbeid med ulike aktører i næringen. Vi har jobbet med å synliggjøre den store bredden i næringen som ønsker seg klimagasskrav. Vi har også engasjert oss i de frivillige miljøsertifiseringene, BREEAM og Svanemerket. Vi har sittet i strategisk råd for BREEAM, hvor vi har jobbet med at klima skal få en større vektning enn tidligere versjoner av BREEAM. Vi sitter også i styret i Svanemerket med et ønske om at Svanen skal styrke sitt arbeid på klima.

Til tross for godt arbeid fra ZERO og mange samarbeidspartnere over lang tid, fikk vi ikke gjennomslag for klimakrav i TEK. Ny TEK ble vedtatt i 2022, uten tydelige klimakrav. Forpliktelse til rapportering er forsterket, men klima- og miljøkravene er generelt mye svakere enn ZERO ønsket.

Klimaeffektiv veibygging

Vi har jobbet opp mot ny Nasjonal transportplan for at det skulle komme klimagassbudsjetter som et styringsverktøy inn i NTP. Her har vi utarbeidet konkrete forslag til hvordan det kan stilles krav fremover. Vi har også prøvd å vise frem alle mulighetene som finnes for å kutte utslipp fra store anleggsprosjekter, blant annet i en større mediesak i NRK. I dette arbeidet har vi også jobbet med å få endret vegnormalene til å inkludere klimafotavtrykk inn i regelverket, og endre på regelverk som hindrer bruk av viktige klimaløsninger.

Sammen med Nye Veier og PwC har vi skrevet rapport om omstillingsrisiko i anleggsbransjen. Rapporten ble lansert på et felles arrangement i september.

Energieffektivisering

Energieffektivisering er et av områdene vi har prioritert høyere i 2022. Se nærmere omtale av dette arbeidet i kapitlet om energi nedenfor.

Plast

ZERO sitt arbeid på plastområdet handler om å skape marked for bruk av resirkulert og fornybar plast.

Mens det er sterkt økende insentiver på innsamling og resirkulering av plast, mangler det insentiver for å bruke den resirkulerte plasten.

I 2022 har vi særlig jobbet med å få innført virkemidler som kan bidra til økt etterspørsel etter resirkulert og fornybart plastråstoff. Her har vi blant annet gitt innspill til departementet om sammenhengen mellom en produsentansvarsordning, emballasjeavgifter og CO2-avgift på avfall. Vi har levert et budsjettinnspill til

hvordan en plastavgift kan utformes, og hatt politiske møter for å følge opp dette. Forslaget er positivt omtalt i Hurdalsplattformen, men vi har foreløpig ikke fått politisk gjennomslag for innføringen av en slik avgift.

Transport

Zeros transportarbeid har i 2022 dreid seg om å få til et teknologiskift i transportsektoren, kutte utslipp og opparbeide oss kunnskap om hvordan vi også kan kutte utslippene fra produksjonen av elektriske kjøretøy.

I 2021 gikk utslippene fra nyttetransport forbi utslippene fra personbiler, og ZEROs arbeid på transportfeltet har speilet dette. Vi har fokusert arbeidet på veitransporten inn mot varebiler og lastebiler. Her har fokus særlig vært på å få på plass ladeinfrastruktur. Vi har jobbet mye opp mot regjeringens ladeplan, og behovet for at denne også dekker infrastruktur til varebiler og lastebiler som har andre behov enn personbiler. For varebiler har vi jobbet mye med overnatt-lading, og for lastebil med depotlading og hurtiglading langs veinettet. Det har også vært viktig for vårt arbeid at infrastrukturen må på plass fort, og at det skal være forutsigbart hvor og når det kommer. Regjeringens ladeplan kom i desember og inneholdt flere positive punkter og hadde et stort fokus på nyttetransport.

Vi har også jobbet for andre fordeler som tilgang til kollektivfelt, opprettelse av nullutslippssone for nyttetransport i byene, egen bomklasse for biogassbiler, noe som kom høsten 2022. For biogass har vi i tillegg til bompengfordeler som nå er på plass både i Oslo og Trondheim, jobbet for å sikre nok infrastruktur.

Innen anleggssektoren har fokus vært å få ned de totale utslippene fra bygging av vei, både fra maskiner, materialer og arealbruksendringer. I budsjettet for 2023 kom for første gang en oversikt over de totale utslippene fra alle planlagte veiprojekter for 2023. Som en del av arbeidet med utslippskutt i anleggssektoren har vi sammen med Nye Veier sett på klimarisiko for anleggsbransjen. Sammen med Nye Veier lanserte vi i august rapporten Konkuransekraft i et utslippsfritt samfunn om dette temaet.

I 2022 ble det også klart at anleggssektoren innlemmes i omsetningskravet fra 1.1.2023, det er et viktig steg mot å kutte alle utslipp fra anleggsmaskiner. Det ble også lansert flere pilotprosjekter for nullutslippsanleggsplasser i regi av Nye Veier og Statens Vegvesen. Dette er viktig for omstilling av maskinparken i hele landet, og vi vil jobbe videre med tydelige klimakrav til anleggsprosjekter og støtte til piloter.

Det er ikke bare de direkte utslippene fra transporten her i Norge som skal til null. Alle utslipp skal kuttes, i hele verdikjeden. Dette gjelder ikke bare bygging av infrastruktur, men også produksjon av kjøretøy. Derfor startet vi i 2022 opp prosjektet "Hele bilen til null". Her har målet vært å få på plass et kunnskapsgrunnlag for å få frem politiske virkemidler og samarbeid i næringslivet for å kutte hele karbonfotavtrykket til bilen. I 2022 har vi startet opp prosjektet og utarbeidet et kunnskapsgrunnlag som lanseres tidlig neste år. Vi har også satt tema på dagsorden gjennom Zerokonferansen.

Innen luftfart har fokus vært å få på plass krav til bærekraftig biodrivstoff og utslippsfrie fly i offentlige anskaffelser. Norge kan spille en viktig rolle i å få på plass utslippsfrie fly på kortbanenettet (enten hydrogen eller batteri), og her spiller FOT-ruteanbudene en viktig rolle. ZERO har jobbet for føringer i anbudene, eller en parallell prosess for utviklingskontrakt eller lignende for utslippsfrie fly langs kortbanenettet. Vi har også jobbet for å få på plass et permanent test- og utviklingssenter for utslippsfri luftfart, samt økt omsetningskrav og bruk av biodrivstoff i offentlige og private anskaffelser.

Maritim

Vi har i 2022 skrevet en rapport om modeller for differansekontrakter for hydrogen, finansiert av Rederiforbundet. Rapporten ble presentert under Arendalsuka, ONS i Stavanger og diverse andre steder. I statsbudsjettet for 2023 fikk vi gjennomslag i saken, gjennom en verbal om plan for differansekontrakter for produksjon og bruk av hydrogen.

Vi har også jobbet med manglende finansiering for fylker og kommuner til offentlige anskaffelser av transporttjenester med utslippsfrie ferger og hurtigbåter. I denne saken har vi ikke fått gjennomslag.

Prosesser vi har fulgt opp:

Miljødirektoratet har utredet omsetningskrav, Sjøfartsdirektoratet har utredet krav til utslippsfrie ferger og hurtigbåter, og krav til utslippsfrie supplybåter ved tildeling av konsesjoner. Disse utredningene er ikke ferdig behandlet og fulgt opp av departementene.

Finans

ZEROs hovedprioritet på finansområdet har vært å mobilisere kapital og virkemidler for investeringer i fornybar energi i utviklingsland.

I våre innspill til statsbudsjettet har vi foreslått en betydelig økning i bevilgningene til Klimainvesteringsfondet som administreres av Norfund. Vi har også hatt flere politiske møter for å følge opp dette.

I mars lanserte vi rapporten “Jakten på klimanøytralitet”. Rapporten setter opp konkrete retningslinjer for selskap som ønsker å arbeide mot klimanøytralitet, og går særlig inn i hvilken rolle klimakreditter bør spille for å innfri slike mål. Dette arbeidet ble gjennomført i samarbeid med PWC og med støtte fra Coca Cola, Equinor, Gjensidige, KLP, Multiconsult, Nye Veier, Scatec, Skanska og

St1. Rapporten fikk mye oppmerksomhet i nasjonale medier, blant annet med redaksjonell sak i Aftenposten og kronikk i Dagens Næringsliv, og vi opplever stor etterspørsel fra virksomheter og organisasjoner som ønsker å forstå dette landskapet bedre.

I september lanserte vi en rapport om hvordan ulike garantiordninger kan bidra til å utløse investeringer i fornybar energi i utviklingsland. Rapporten ble skrevet i samarbeid med Solenergiklyngen, NABA og Norwep.

Energisystemer

ZEROs arbeid med energisystemet handler primært om arbeidet med å skaffe nok fornybar energi til det grønne skiftet, enten gjennom ny produksjon eller mer energieffektiv bruk av energien vi allerede har.

I april 2022 la ZERO frem rapporten ZERO2030: Slik når vi klimamålene. I rapporten beregnet ZERO endringer i energibalansen som følge av å innfri klimamålene og kom frem til at 55 TWh ny energi mot 2030 er nødvendig for å kutte utslipp og ha nok energi til ny industriproduksjon og nye batterifabrikker. For å skaffe til veie 55 TWh før 2030, trenger Norge å øke produksjonen fra alle tilgjengelige kilder, som vann, sol, landvind og havvind, men også å energieffektivisere minst 10 TWh og øke varmeproduksjonen med opptil 5 TWh. Denne analysen har vært et viktig bidrag inn i klimadebatten.

I mai arrangerte ZERO et seminar om havvind og elektrifisering, for å belyse at det er av avgjørende

betydning for å nå klimamålene at oljeindustrien bidrar med mer egenprodusert kraft. I desember arrangerte vi et seminar om bærekraftig havvind i samarbeid med Hafslund ECO og Blåvinge og Energi Norge om kriteriene for tildeling av areal på Sørlige Nordsjø II og Utsira Nord.

Gjennom hele 2022 har ZERO jobbet med prosjektet Systemsmart energi i samarbeid med Statnett, Enova, Elvia, Fjernvarmeforeningen og flere andre der målet er å fremme systemsmarte løsninger for som alternativer til nett og en samfunnsøkonomisk rasjonell utnyttelse av nettet vi allerede har. I september lanserte vi rapporten "Fremtiden er nokså elektrisk" der dette temaet ble løftet.

Zeroakademiet 2022

Zeroakademiet hadde i 2022 fem samlinger. Fire for 21/22-kullet, og én (oppstartssamlingen) for 22/23-kullet.

21/22-kullet bestod av 21 deltakere fra næringsliv, partipolitikk, academia, offentlig sektor, og interesseorganisasjoner. Deres samling 2 ble flyttet fra februar til mars for å sikre at alle kunne delta fysisk i påvente av oppheving av koronarestriksjoner. På samlingen så vi på “Repositioning the problem” eller “En omdefinering av problemstilling”, og dilemmaer i klimapolitikken.

Samling 3 ble holdt 6.-7. april. Den handlet om oppskalering av klimaløsninger og utfordringer man kan møte på veien. Akademikerne deltok også på Klimatalen og feiringen av ZEROs 20-årsjubileum 6. april.

Samling 4/studieturen 13.-16. juni gikk til København

for å se på klimaløsninger og få et innblikk i dansk klimapolitikk. Mentorgruppene presenterte også hva de hadde jobbet med det siste halvåret: To av mentorgruppens arbeid resulterte i et verksted på Zerokonferansen 2022, med mål om å begynne på et reisverk for klimavennlige kommuner som vil kutte indirekte utslipp (scope 3).

Dette jobbes det nå videre med å konkretisere til et lett anvendelig dokument i samarbeid med ZA-deltakerne (nå alumni), ZERO og andre sentrale aktører på feltet. To grupper skrev kronikker, en gruppe skrev et innlegg som deres mentor formidlet til spørretimen på Stortinget, og en gruppe skrev innspill til Trondheims ladestrategi.

22/23-kullet består av 24 deltakere fra næringsliv, partipolitikk, offentlig sektor, og interesseorganisasjoner. De hadde sin første samling 23.-24. november i forbindelse med Zerokonferansen.

Bilde: Zeroakademiet 2021/2022

Skift - Næringslivets klimaledere

Skift er et næringslivsdrivet klimainitiativ. Formålet til koalisjonen er å være en pådriver for at Norge når sine klimamål innen 2030.

Miljøstiftelsen ZERO er i perioden 2019-2023 sekretariat og vertskontor for Skift. Det innebærer at ZERO stiller kontorplass og kompetansemiljø til rådighet for Skift, og er ansvarlig arbeidsgiver for ansatte i Skift.

Vertskontoret har ansvar for fakturering, regnskap og å besørge revisjon. ZERO er også fagpartner for Skift og bidrar gjennom denne avtalen med et sterkt fagmiljø som dekker klimaløsninger, næringsutvikling og klimapolitikk i Norge på bred front.

Skift Næringslivets klimaledere

Bilde: Skift med medlemmer på studietur til Svalbard.

Organisasjon

ZEROs råd

- Simen Graff Jenssen
- Einar Bakke Håndlykken
- Cato Thorvald Buch
- Bjørnar Kruse

ZEROs styre

Sammensetningen av ZEROs styre var ved utgangen av 2022:

Styreleder: Erik Sauar

Styremedlemmer:

- Thina Saltvedt
- Mette Vågnes Eriksen
- Einar Håndlykken
- Linnéa Svensson
- Liv-Elisif Queseth Kalland (ansatterrepresentant)
- Ingvild Kilen Rørholt (ansatterrepresentant)

Varamedlemmer:

- Bård Gaute Bergfald
- Vilde Aurora Mykkeltveit (ansatterrepresentant)

Arbeidsmiljø

- Ved utgangen av året bestod arbeidsstokken av 16 kvinner og 5 menn
- Ledergruppen bestod av en mann og tre kvinner
- Styret bestod av fem kvinner og to menn, samt én mann og én kvinne som vara

Økonomi

	2021	2022
Omsetning	23 880 751	26 031 791
Årsresultat	(-)1 162 314	(-) 113 787
Balansesum	11 746 006	11 864 902
Egenkapital	5 671 120	557 333

ZEROs samarbeidspartnere

ZERO samarbeider med næringslivsaktører for å få innsyn i årsakene til klimagassutslipp, lære om hvordan dagens rammevilkår for klimateknologi virker i praksis, og inspirere bedrifter til å ta i bruk klimaløsninger. ZERO kan få støtte fra selskaper med store klimagassutslipp, så vel som selskaper som er en aktiv del av løsningen, så lenge de støtter opp om vår visjon. ZERO får støtte fra både enkeltpersoner, bedrifter, stiftelser og offentlige institusjoner til vårt arbeid.

Økonomisk støtte kan komme i form av donasjoner, kjøp av bannerannonser, sponsorater, prosjektstøtte, eller bidrag som en del av en samarbeidsavtale. En bred portefølje av økonomiske støttespillere bidrar til å sikre uavhengighet og handlingsrom for organisasjonens arbeid. Et økonomisk bidrag til, eller en inngått samarbeidsavtale med ZERO, innebærer ikke at ZERO går god for virksomheten eller dennes aktiviteter. ZERO inngår ikke avtaler om eksklusivitet til enkeltsselskaper om f.eks. faglig dialog eller profilering av virksomheten.

Samarbeidspartnere og støttespillere i 2022:

- Agder Energi
- ASKO
- Avinor
- Bergen Kommune
- Bertel O Steen
- Biozin
- Borregaard
- Bærum kommune
- Celsio
- Coca Cola
- DB schenker
- E-CO /hafslund
- Energi Norge
- Equinor
- Eviny
- Flokk
- Future Built
- Gjensidige
- Glomfjord industripark
- Good Fuels
- Herøya
- Hydro
- IKEA
- Klimaetaten Oslo kommune
- Kongsberg ASA
- Leaseplan
- Mo industripark
- Møller
- NEL Hydrogen
- Norcem/ Heidelberg
- Nordnet
- Norsk Olje- og gass
- Norsk Vind
- Norske Shell
- Norwegian Hydrogen
- Nye Veier
- Oslo buss
- Oslo kommune
- Pipelife
- Polestar
- Posten
- Powerhouse

- Preem
- Rederiforbundet
- REMA 1000
- RSA
- Scatec Solar
- SFE
- Siva
- Skift
- Spekter
- Statens Vegvesen
- Statkraft
- Statskog
- Stavanger kommune
- Tesla
- The Fjords
- Tier
- Treklyngen
- Trondheim kommune
- Tryg
- UKE
- Uno X
- Vartdal Plast
- Veidekke ASA
- Viken
- Yara

